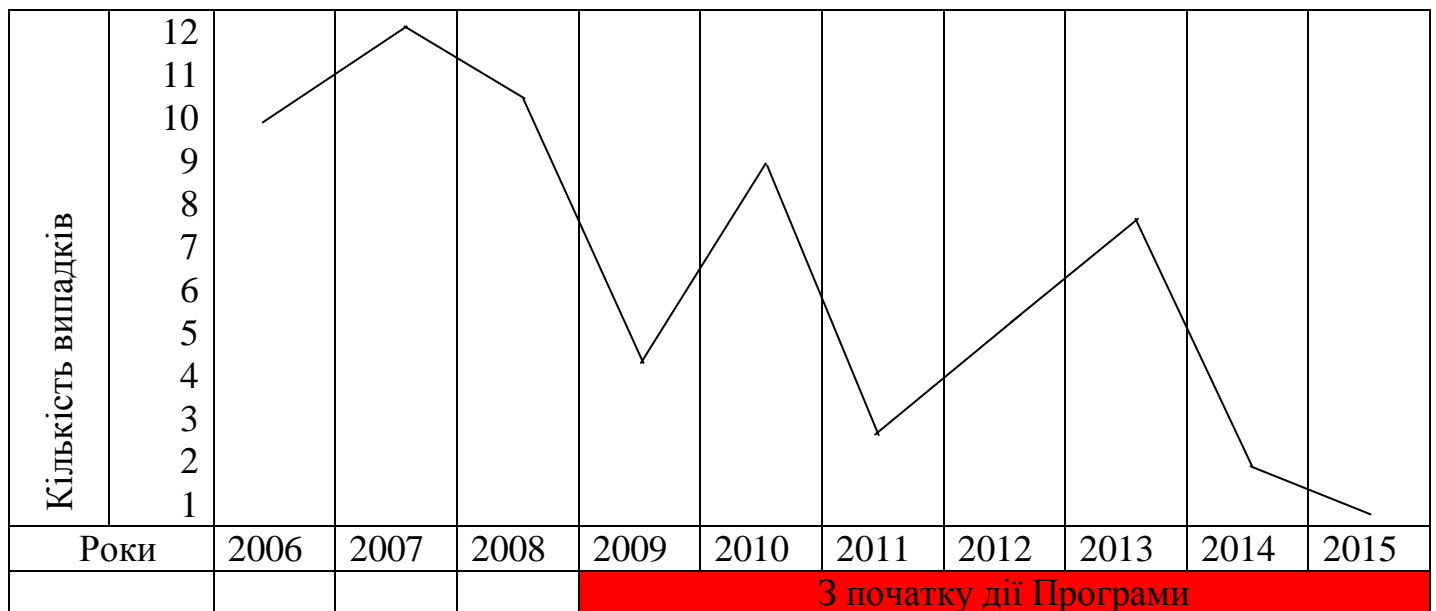

**Інформація по виконанню
“Програми оздоровлення
території Житомирського
району від сказу
за 2009-2015 роки”.**

Основною метою програми є комплексне розв'язання проблеми захисту населення та сільськогосподарських, домашніх і диких тварин від захворювання на сказ в інтересах безпеки окремої людини, суспільства, довкілля. Програма спрямована на ліквідацію сказу в Житомирському районі. Основою програми були заходи, спрямовані на зниження щільності популяції лисиці, імунопрофілактика домашніх та сільськогосподарських тварин. Пероральна вакцинація диких м'ясоїдних не проводилась, в зв'язку із відсутністю державної підтримки та фінансування.

Протягом останніх 10 років в Житомирському районі щорічно реєструвались значна кількість позитивних випадків сказу: 2006 р. – 10 випадків, 2007 р. – 12 (найбільша кількість за останні 20 років), 2008 р. – 10, 2009 р. – 4, 2010 р. – 9, 2011 р. – 3, 2012 р. – 5, 2013 р. – 8, 2014р – 2, 2015 р – 1 випадок. Аналіз динаміки випадків захворювання на сказ в районі протягом останніх років свідчить про значне їх зменшення.

Інфографіка
захворювання тварин на сказ по Житомирському районі за 2006-2015 роки

Результати проведеного аналізу видової структури захворюваності на сказ тварин в районні показали, що найбільш часто захворювання на сказ виникає серед лисиць, котів, собак та ВРХ. Але якщо до початку дії програми в 2006-2008 роках більше вражались дикі тварини (лисиці – 60-75 %), то починаючи із 2010-2013 років почали переважати домашні та свійські тварини (50-78% собаки, коти), а із 2014 року враженість склала 100%.

В 2015 році в порівнянні з 2014 роком серед населення Житомирського р-ну зменшилась кількість звернень за антирабічною допомогою з приводу покусів тваринами на 15,6% (18 випадків) – зареєстровано 97 звернень проти 115 в 2014 році. Відмічається зниження кількості звернень з приводу покусів домашніми тваринами – на 17 випадків (зареєстровано 55 випадків проти 72 в 2014 році) та безпритульними тваринами – на 2 випадки (зареєстровано 37 звернень проти 39 в 2014 році).

Однак зросла питома вага звернень з приводу покусів безпритульними тваринами, що у 2015 році становить 38,1 % проти 33,9% у минулому 2014 році.

У 2015 та 2014 роках мали місце звернення в травмпункти з приводу покусів дикими тваринами – по 1 випадку у 2014 та 2015 році, а також сільськогосподарськими тваринами (нутрія та кріль).

41 постраждалому, які звернулися в травмпункти призначено курс антирабічних щеплень, в тому числі 1 комбіноване антирабічне лікування з використанням антирабічного імуноглобуліну.

Повний курс щеплень отримали 28 осіб, інші знаходяться в стані лікування.

По кожному підтвердженому випадку захворювання на сказ тварин були проведенні розслідування спеціалістами державної ветеринарної та санітарно-епідеміологічної служб та були проведені екстрені засідання державної надзвичайної комісії при райдержадміністрації, рішенням яких було накладено карантинні обмеження на населені пункти району. Санітарною службою всі контактуючі громадяни були направлені в лікувальні заклади для обстежень та надання антирабічної допомоги. Спеціалістами районної державної лікарні ветеринарної медицини в неблагополучних пунктах проводились вимушені щеплення проти сказу, дезінфекції та інші заходи передбачені інструкцією про боротьбі із сказом тварин.

Інформація по щепленню тварин по району

Роки	Щеплено тварин						Всього
	ВРХ	собаки	коти	коні	свині	кози	
2011	5	6669	472	-	-	-	7146
2012	3777	6908	671	143	-	-	11499
2013	4434	7508	1120	6	2	7	13077
2014	4010	6859	1065	-	-	-	11934
2015	3821	6617	1025	-	-	-	11463

Велика увага приділялась щепленню великої рогатої худоби проти сказу, завдяки чому випадків захворювання ВРХ в районі починаючи із 2011 року не реєструвались, незважаючи на те що в 2014 році в Житомирській області захворіло 8 корів, а в 2015 році – 7.

Управлінням ветеринарної медицини району, з метою забезпечення інформованості населення, проводиться широка роз'яснювальна робота серед населення району щодо профілактики сказу, залучення більшої кількості власників тварин для імунізації. Розповсюджуються в населених пунктах району інформаційні листівки, постійно друкуються статті в районній газеті “Приміське життя” на тему профілактики сказу.

Інфодинаміка випадків
захворювання на сказ в Житомирському районі за 2006-2015роки

№ п/п	Рік	Направлено проб патматеріалу в лабораторію	% виявлення	Неблагополучних пунктів	захворіло							Виділено коштів на програму, тис
					всього тварин	в т.ч.						
						лисиць	собак	котів	коней	ВРХ	куниць	
1.	2006	12	83	6	10	6	2		2			-
2.	2007	12	100	6	12	9	2			1		-
3.	2008	12	83	10	10	6	3	1				-
4.	2009	9	44	4	4	3	1					-
5.	2010	13	69	9	9	2	2	3		2		3,0 (рішення №509 від22.06.2010р.)
6.	2011	15	20	3	3	1	1	1				3,0 (рішення №149 від18.11.2011р.)
7.	2012	10	50	5	5	2	2	1				-
8.	2013	14	57	8	8	3	3	1			1	10,0 (рішення №335 від21.02.2013р.)
9.	2014	10	20	2	2			2				-
10.	2015	6	17	1	1		1					10,0 (рішення №587 від26.03.2015р.)
Всього		108	59	54	64	32	17	9	2	3	1	26,0

Антропоургічний (міський) тип сказу еволюціонує за рахунок неконтрольованого збільшення чисельності бродячих і безпритульних собак. Це зумовлено відсутністю чіткої нормативно-правової бази щодо розведення і утримання собак і котів, адміністративної та юридичної відповідальності їх власників, особливо у приміських зонах. Поряд з цим, проблемним є процес синантропізації лисиці, тобто наближення її популяції до населених пунктів, що сприяє контакту з безпритульними та бродячими собаками і котами. Неконтрольоване розмноження цих тварин, відсутність для них системи притулків та утилізації трупів загиблих тварин, ускладнюють епізоотичну ситуацію щодо сказу.

Зменшення випадків захворювання по району, особливо диких тварин, пов'язане із збільшенням відстрілу лисиць мисливськими організаціями. Так на виконання Програми із районного бюджету було виділено в 2010 та 2011 роках по 3 тис. грн., в 2013 та 2014 роках – по 10 тис. грн. Всього на виконання програми було виділено 26 тис. грн. Дані кошти були спрямовані на заохочення мисливців за відстріл лисиць із розрахунку 50 грн. за 1 особину. Таким чином було проведено відстріл 520 лисиць.

Висновок:

1. Завдяки виконання заходів передбачених Програмою вдалося значно скоротити захворюваність сказом тварин в районі із 10-12 випадків до 1-2.
2. Для підвищення відповідальності власників тварин необхідно законодавчо затвердити та підвищити адміністративну відповідальність за ухилення від обов'язкової вакцинації та ідентифікації.
3. До діючої «Інструкції про заходи боротьби зі сказом тварин» ввести обов'язкове профілактичне щеплення котів проти сказу.
4. Запровадити обов'язкову ідентифікацію котів і собак методом чіпування.
5. Забезпечити проведення регулювання чисельності бродячих тварин у населених пунктах не тільки проведенням стерилізації, а й використовувати досвід європейських країн, де після відлову тварині перетримки в ізоляторах протягом двох тижнів, у разі незнаходження власника тварини та відсутності можливості розміщення тварини у притулку проводиться евтаназія гуманними методами.

Начальник управління ветеринарної
медицини в Житомирському районі

Б.Б.Гущин